

Coriintoo nenacaauru rai Faborohacha letoai coroataja

Coriinto cocoaichacuru rai “Raotojoein neeuhe,” naa Faboro.

¹ Canuna Faboroneeun. Cana Coaunera jerihane jaunne, rai Calaohi Jesocurisito letono afosotoneeun. Cana nejera Timoteeo aina jini-iquiina, Acaiha batane que nenea Coriintoo Jesocurisito ranojoein iclesianeein neiniquichene rai, chaen nii Acaiha batane sacutaain Cana Coaunera cachaneein satiin neiniquichene raine maajeine caa quiricha laenacaanu.

² Cana Curuaanaa Jesocurisito, Cana Inaca Cana Coaunera, naaonjoaihunri raotojoein jianacoon rachoojoein neeichene jaanu teuruhine inara rai.

Necairichaane biha Faboro.

³ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inacaneein nenea Cana Coaunera coroaecaachenete ne. Acate satiin Cana Inacaneein nihane jaun, cairichaojoaain cana coaraain cana necairichanaja caje cana suujua nunaeraneein ne. ⁴ Acate satiin itolere necairichaacachene jaaunru caje, cairichaojoaain cana coaraain, cana suujua nunaeraneein ne. Nitohaneeinte cana netonai nii cairichaojoaain cana coaraain cana suujua nunaane rijijieein, necairichaauruha leeochoaurune coaraain, cairichaojoaain acaauru coaraain acaauru suujua nunaain nenea coina ichae Cana Coaunera. ⁵ Nii mainajein

necairichaalu Jesocurisitone te, canacaanu que nerotohane jaunne nii aihalune rijijieein necairichanaa abaantaacaanu. Nii rijijieein techu nii Jesocurisito aina cuaain cairichaa-joaain leeochoaauru coaraain nihacaanu. ⁶ Nitohaneeine necairichaacaanu, inara netonai ichoteratenojieein inara suujua nunaeraanu siriin nenea nainiquichene coina. Nii rijijieein techu, Cana Coaunera canacaanu suujua nunaane, inara netonai suujua nunanohineein neriquicheein, aina cuaain itolere necairichanaa abaantaain neeichene coina. ⁷ Nitohaneein neriquicheeine esenetaacaanu. Charijieein teeinti necairichaacaanune rijijieein inara netonai necairichanaa abaataain neeiche. Nii rijijieein techu cairichaa-joaain cana coaraain cana suujua nunaain cana rai Cana Coauneraacha tei sirichaneein neeiche.

⁸ Canejeraauru, Asia batane que necairichaacaanulune coaucuche. Ecune jataain mijiaaieein cairichanojieein cojunojoinichaanulu. Nii jaunne inae abaantasinihacaanune jaun, “Inae jecha orichaanuhi,” naacaanu, ⁹ ohacaanune coina ichara tocohaneein cairichanojoinichaanune jaun. Nete Cana Coaunera onaa ichateein ichoteranihane que jaaequiin nihacaanune coina necairichaacaanulu, Cana Coaunera colane nenea rijijieein canacaanu jaberocohacha nejesina que itolere bana jaaecohacaanune coataa. ¹⁰ Nii Cana Coaunerate, necairichaaain ohacaanune rai nihacaanune caje canacaanu ichoteratelu. Nii rijijieein techu satiin cana ichoteratereein, ohin nitajenaa rai nenea caje.

Acatechu ohacachene bana nitaje rai niha cana suujuene caje, cana suujue ichoterateraneein nereein. ¹¹ Nitohaneeinte cana ichoteratejeein sacureein, canacaanu aina bajaebajaequichene. Arajii cachaauru canacaanu coreniha Cana Coaunera bajaanete, arajiin netonai Cana Coaunera coroaecurureein, canacaanu rai caohacha ichaane coreniha.

Coriintoo cuenihane biha Faborone

¹² Jataaine raotojoihacaanu inara coritana coacuelanaala, niheichu chatohaneein caa chauratane que baaso ichaelanaala, niheichu inara aina nihacaanulune bana inara rai baaso ichaenihacaanulune jaun. Coatiha canacaanu raajenihane cha coitucuera nihacaanune jaun aihahacaanu. Cana Coaunerate jataain canacaanu belaitohane jaun, nitohaneei ichaohacaanune jerihana jaunna aihacaanu.

¹³ Caa inara rai canacaanuhacha laenanajaqui quirichaauru cuhane, coatiha leechaneein inaraacha coitucunaa nainihe i laenahacaanu. Bajiaanachuinti jitaain aonaain caohatiin coitucuneeiche.

¹⁴ Nii reretaain aonaain coitucuhichene rijijieeinte, canacaanu coreniha raotojoein neriquicheein, inae nacoauneein turuha Cana Curuaanaa Jesocurisitone bana. Nii rijijieeinechu canacaanu netonai raotojoerichaanuhi inara coreniha inae turuhane bana.

¹⁵ Niritiin esenetaainna niqui, jauriaaneejin inara coaraa unaa jereeunlu, atiin coroatasain inara rene bedaenichaaunne coina. ¹⁶ Jauriaanejeeine niqui, Masedoniau cuujihataain inara rene bedaenena jereeun,

coaiten caje caaujihataain nacoaauneen bedainichaaunne baiha jelai caje coaauneen Jodea cuhanune que, nainequichene canu coroatajanequichene coina. ¹⁷ Niheichu canuhacha ichaneni coaucaanne, coatiha inara coritaa inae leesajeein “Airichaaunni,” naanune, canu suujua cuhane “Airihaaunni,” naain coacuhin irihaaun. ¹⁸ Cana Coaunera, inara rai cha que erenaa jerichaanune “Airichaanuhi,” naacaanune canacaanu suujua cuhane “Airihacaanuhi,” naenihacaanune coaraje. ¹⁹ Nii rijijieein techu, canu, Timoteeo, Siribano, naonjoainichaanune, inara rai canacaanuhacha beebejei Cana Coaunera Calaohi Jesocurisito esinae rauhijiriin acaneein ne. Nii Jesocurisitote esinae rauhijiriin ichaane coina, “Icharichaaunni,” naa Cana Coaunera, suujua cuhane “Icharihaaunni,” naelanaalane jaane. ²⁰ Nii aina cuaainte, satiin niicha ichaneni niicha coacuilu ichae Cana Coaunera. Nii jaunte, Cana Coaunera coroaajeein bajaacachene, “Nitohaneein ichamiin Cana Coaunera, Jesocurisito aina cuaain” naacache. ²¹ Chaen techu Aca cana janijiin cana taojiaain Jesocurisito aina cana tein, “Caaurute canu cachaauru ne” naelu Cana Coaunera. ²² Nitohaneein cana janijiin cana raainte, rai cacha cojunacatihane jaanque cana cojunacatein, cana rai rai Suujue telu Cana Coaunera, esinae rauhijiriin cana rai niicha teenu ichoaicha teranu que.

²³ Nena jaiti nii coaucaunlune rijijieein Coriinto inara rene turuha uhenihanune, inara rai caohacha ichaa aihun. Cana

Coaunerate inara rai caohacha ichaa aihanune coitucue. ²⁴ Coatihachu inae caohatiin coitucuhin esenetaaichene jaun inara rai, “Naaonjoain ichaquichenete caohachae” naain erenaa nainihacaanu. Raujiaainchana inara coroatajanena jerichaanu, raotojoein rachoojoein esenetaaichene rijijiein neeichene coina.

2

¹ Nitohanihane jaunne nabana inara inaderaacaanne coataa, nacoauneein inara coaraa unaa jerichaaunne baiha aineeun. ² Inara inaderaacaanne, neneriha raotojoein canu rachoojiaeraanune jaun. ³ Nii jaunne inara rene turuelanaala, raujiaaincha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaaunlu, canu inaderaaquichene coina inara rene turunaa jerenihanune jaun, inae turuhanune bana inaderanaa coacuelanaala, nenacaeneeinjia jiniiquiin rachoojihacachene coina. ⁴ Nena laen nii quiricha laenacaunlune bana, jataain inara coacuhin que nererojoecaain chanaaunlu. Coatiha nii que coacuhin inaderaaichene coina nii beein laenahaunlu, jataain inara belaichaaunne coitucuhichene coinane niritiin beein inara rai laenaaunlu.

“Nii canu que nejeratenaa que inara suujua acatecuche” naa Faborone.

⁵ Nitohanein inara rai baaso ichara cache, canu raaicha inaderanaa tiha aiheilu, inara rai netonaite inaderanaa tiha ailu. Amuritiin rerohin aitona jerenihanune jaunne caa caritojoein aitoon. ⁶⁻⁷ Inae nii cache aina nejeratein

mainajeriin casetecaaichene jianein, que inara suujua acateein, belaa in coroatajanecuche, nabana joaenreein suujua cuuaain inaderaane niicha ichanenu coitucuenihane coataa. ⁸ Nii jaunne inara rai aitoon, jauriaanejeein belaiquichelune rijijieein belaaichene coina. ⁹ Esinae rauhijiriin, canu ere tonoraain rijijieein ichaquichene coaracaaunne coinane, nech inara cojuha inara rai quiricha cuhane aitiin laenaanlu. ¹⁰ Nitohanihane jaunne, inara suujua acatequichene jaanque canuhetonai casuujua acatereeunni. Aiha niha chatohanai que casuujua actichaaunne jaanunena, Jesocurisito notaracae que casuujua acatereeunni inara coreniha. ¹¹ Nitohanein ichaohacachene, coatiha canaque niicha jerei ichana nainerinaain moconajaera, inae raotojoein rai nerurujua coitucuhacachene jaun.

Toroasihu turuhin raotocojoaeniha rai suujuane biha Faborone.

¹² Jesocurisito beratenojoi beebejihanu cachaauru raine coina, Toroasihu turuhanune janate, Cana Curuaanaa jerenohi ichacaaunne coina jatoroaain neeunlu. ¹³ Nena ecu cana nejera Tito eruhenihanune jaun, raotenelu casuujua. Nii jaunna ecu nenacaauru rai necoein jelai caje amuhin Masedoniau cuunlu.

Jesocurisito ainate namuritoroatena coacuelanaala nihacache.

¹⁴ Nariha Cana Coaunera itolere bana namuritoroatena coacuelanaala, cana aina cuuain Jesocurisitohacha ichai naitoonjoa beratihane jaun, itolere sacutaain bihacachene coreniha.

Nii canaque naitoonjoa niicha berateite, aiha jujuhine rijijieein itolere lomoritiin riaaneein aonanojohi ne. ¹⁵ Canacaanuna Cana Coaunera rai Jesocurisitohacha mocoli jujui rijijieein, inae nichotenaaneein nenacaauru rene, nitaje rai nenacaauru rene, naaonjoainuri rene letononeein nihacaanu. ¹⁶ Nitajeraai nenacaauru raite, leinjiin jujui cacha atinaeraanuneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nete laen nichote rai nenacaauru rai, leinjiin jujui ichaonaateraneein toni nii canacaanuhacha beebejei. Nihei chuni cacha nitohanei ichana naineraneein nei. ¹⁷ Chabana aihuruha leeochoaurune tocohanein, Cana Coauneraacha beratenojoi beebejihacaanune coreniha, canacaanu coretera jerenihacaanu. Nenacaennejian nitohanein nena coacuhelanaala, esinae rauhijiriin nohanelanaala Cana Coaunera notaracaae, coujurihu rai letononeein netiin inara relaacaanu, rai calaohi Jesocurisito cachaneein nihacaanune jaun.

3

Ena nena Rauhi Cana Coauneraacha tei

¹ Niritiin inara rai irihacaanunete, jerihane nechu caohachaaain canacaanu raauruha itolere cachaaurune coina necoasitaa aitoa, canacaanu beeiche. Niritiin coaauquichene coataa, coatiha aihuruha nii leeochoaurune rijijieein, cajihanein amuhemujueein: “Canacaanune naaonjoaineeinne nihacaanu,” naain cachaauru rai ereein nihaacaanu. Niheichu inara rai nihanatiin chabana, “ ‘Naonjoaineeinte

neeure,' naain canacaanu beein cachaauru rai quiricha laenacuchete aina canacaanu raauruhine," naain chabana inara rai irihacaanu. ² Inaraachane latichaanu, inara aina cuaain inanacaa canacaanu suujuau tenojoin que inara relacaanune coarateeiche cachaauru quene coina. Nii ainate canacaanu ichanaa coaraain canacaanu coitucuurureein cachaauru. ³ Nitohaneeinte, quiricha laenanohineein nenea rijijieein, Jesocurisito ichanohineein, cachaauru rai canacaanu aina cuaain teratenojieein neeichene coaracure cachaauru. Coatiha nii aiha quiricha laenanohine rijijieein niheeiche. Inarate Cana Coaunera Suujue ichanohineein nitohaneein neeiche. Niheichu atane jeeu que tein laenanohi rijijieein quiricha neein niheeiche. Inarate cachaauru suujuau canacaanu aina cuaain Cana Coaunera teratenojieein nenea que suujuequuin neeiche.

⁴ Nii jaanne, Jesocurisito aina cuaain, nii aito-coaanune rijijieein ichaa Cana Coaunerane esene-taacaanu. ⁵ Coatiha canacaanu raajenihane nitohanei ichana nainerihacaanu. Cana Coaunerate, nitohanei ichana inaeraneein canacaanu tein ne. ⁶ Nii jaunte Aca canacaanu relae, nii enachasine rauhi naitoonjoan beraneein nihacaanune coina. Nii rauhi coatiha laenanohineein nenea nihei. Acate jeriha Cana Coaunera suujuene rijijieein nenea ne. Nii laenanohineein nenea rauhite, tonoraeniha cachane ohin nitajihane coina aitelu. Nete laen nii ena nenea rauhi jeriha Cana Coaunera Suujuene rijijieein chabana nita-jeniha cachane coina ichaonaa tera ne.

⁷ Nii rauhi atane jeeu que tein laenanohineein

nenaate, uhaa Moisesane jana, rai nomeri coaana nainecurenelu Isaraelitacuru, jataain jiquihacoha nii niicha uhai caun rai nomerine jaun. Nii rai cono jiquihaquite, jacaain satonohelu. Nete, nii rauhi cana atinarateraneein nihane saijeein, jataain necaohachaaain cojoelanaacojoaain ococohin nelu. ⁸ Nii jaun techu jataain nii amuritoheriin necaohachaaain cojoelanaacojoae nii ena turunaa Cana Coaunera rai rauhi- cana suujue cuhane niicha tei rai Suujue. ⁹ Nitohaneein, itolere canaacha ichai ujuaihoneein nihacachene coina tenojoinihane saijeein, cojoelanaacojoaain nihalu, nii cha ujuaihoneein nena coina tenojoine jaunte, nii amuritoheriin cojoelanaacojoaain nereein ena nena rauhi Cana Coaunera tenojoi, cha ujuaihonelanaala nena coina canacaanuhacha beebejei. ¹⁰ Nitohanihane jaun, coatiha inae chaque nelateein nihei nii jauriaanejeein nena rauhi, caa ena nena rauhi jataain caohachaaain cojoelanaacojoaain amurijiriin nihane jaun. ¹¹ Nitohaneein, nitajerai nihane saijeein, jataain cojoelanaacojoaalu nii jauriaanejeein nenaane jauntechu, nii amurijiriin jataain cojoelanaacojoaain nereein nii chabana satonoelanaala neenihu.

¹² Nitohaneein nii que jaequinne, satiin acatiha queecha ereerejihacaanu cachaauru rai. ¹³ Coatiha aihalu Moisesane rijijieein, canacaanu meri conajaain aihacaanu canacaanu. Moisesate, nabana jacajeein cuha nii nomeri jiquihaquine coaracuruha Isaraelitacurune coataa, rai nomeri conajaain ererejetelu acaauru rai. ¹⁴ Nete

nii naitoonjoan aonaain coitucusichurenelu Isaraelitacuru. Enanetoejeinte nii inoanlu nena cana aina Cana Coauneraacha ichanenu naitoonjoan ereretaauruhane nihanatiin aonasihurene, jaiti acaauru suujua aina, acaauru nota caje itajenojoineniha nii conaarane jaun. Jesocurisitohachate naine, nii conaara itajeein niha cacha caje ne. ¹⁵ Nitohanihane jaunte, enanetoejein nii Moisesa rai rauhi ereretaauruhane nihanatiin, acaauru suujua aninoane jaun coitucusichurene cachaauru. ¹⁶ Nete laen naosatihajeein ichaohane jianein, Jesocurisito esenetaain ichaoha cachane, nii cha coitucuhane coataa, rai suujua conaara itaje rai Jesocurisito. ¹⁷ Cana Coaunera Suujueneein niha Cana Curuaanaa Jesocurisitone jaunte, itolereneein niha nii rai Suujuene jaunru, raotojeein ichaohin, cha ujuihonelanaala neeurureein cachaauru. ¹⁸ Inae cana, Jesocurisito ranojoneein nihacachene jaunte, inae cana caje nii cana suujua aina cana nota conaara itajihane jaun, aiha esefejo conone rijijieein conohe, cana aina jataain caohacha ichaa Jesocurisitone jaan cono. Nii jaunte Cana ichao corihajeein sacuha itolere bana Jesocurisito rai Suujue aina cuaainne jaun, rijijieein inae ichaohacache.

4

¹ Cairichaaajoaain cana coaraane jaun, canacaanu rai nii amihanenaa tiha Cana Coaunerane jaun, nii canacaanu rai niicha tei amihanenaa bihacaanune coiinteein jianena nainenihacaanu. ² Nii jaaune coejenacai

ichana coacuelanaala, niheichu asinojoneein cha ichaelanaala, itolere que jaolequiin satiin notaracaae niicha icharatei ichacaaun. Coatihachu chaen canacaanu esenetaa cachane jerenacaaun, nohaneein nii Cana Coaunera beratenojoi udaa cuaain cacha relahacaanu. Nitohaneeinne cacha coritana coacuelanaala, esinaen rauhijiriin nii canacaanu coitucuhichene rijijieein, Cana Coaunera notaracaae aitocaaun. ³ Aihane jaun chunocoha, nii osa caje cana ichoteraanu canacaanuhacha beebejei aonaane saijieein coitucuenihanete, inae nitaje rai nihane jaun aicheein. ⁴ Inae esenetaaurenihane jaunte, maosa rijijieein acauru te moconajaera, nabana jataain necaohachaa Jesocurisito Cana Coaunera rijijieein nenea tenojoin ichaonaane coaraain coitucunaa nainecuruhane coataa. ⁵ Coatiha canacaanu ichaoque inara relahacaanu. Acaihanijin Cana Curuanaa Jesocurisito ichao quene inara relaacaanu. Jataain canacaanu belaitoha Jesocurisitone jaan aina cuaainne inara rai caohachanu ichaeraneein nihacaanu. ⁶ Charijieein teeinti nocohena jana conoha conone coina aitoha Cana Coaunerane jaun neconaelu cono. Nii rijijieein techu nii jeelai Cana Coaunera canacaanu suujua cuhane rai cono teein ne, aina cuaain Jesocurisito merique conoha rai conone coitucuhacaanune coina.

Canaacha esenetai aina cuaainte ichaohacache.

⁷ Nete laen nii Cana Coaunera tenojoi jataain nelatei raain, chaque nelatelanaala aiha atane codarojoene rijijieein nenea cana jaberoco cuhane sirichaache. Nitohaneeinte chaneei nenihacachene saijieein cana aina cuaain rai

nelate coarate Cana Coaunera. ⁸ Nitohanihane jaunne necairichanaa coaracaanune nihanatiin, canacaanuhacha ichanenu chacaanu, chaque casilanaala. Coatiha chabana amuritonjoineein nihaacaanu.

⁹ Canacaanu ariiriichuruha canacaanu sohin jaaoruhane coina niqui, nete canacaanu nainatejene Cana Coaunera. Canacaanu comaauruha niqui, nete canacaanu itajenaa nainesihurene.

¹⁰ Itolereenein cuhacaanune jaaunru nihanatiinte, aihalu Jesocurisitone rijijieein cairichanojoineein ohacaanune rai nihacaanu, ichaohalune rijijieein canacaanu aina cuaain rai nichao coaracuruha cachaaurune coina.

¹¹ Jataaina necairichaacaanu, Jesocurisito coreniha canacaanu atinaauruhane rai neeuruhane jaun. Nitohaneeinne Jesocurisitohacha tei ichaonaa que ichaohacaanune coaratihacaanu.

¹² Nitohaneeinne ohacaanune rai nihacaanu. Nete laen inara, inae raotojoeein ichaonaaque ichaohiche, canacaanu que inara rai niicha teratei ichaonaa coreniha.

¹³ Niique te, “Esenetaanune jaunne ereeun,” naain aitoha Cana Coaunera Quiricha cuhanene rijijieeine, canacaanu netonai jerichanejeein esenetaacaanune jaun, que ereereecaanu.

¹⁴ Nitohaneeine nihacaanu, ohane caje Jesoso ichatihalune rijijieein, onaa caje canacaanu ichaterichaain Cana Coaunerane esenetaacaanune jaun. Nitohaneeinte onaa caje cana ichatein cana rareein nacatiha rai calaohi aina jiniiquiin nenea coina.

¹⁵ Nitohaneeinte, jataain caohacha ichae inara rai Cana Coaunera. Nitohaneein araai laurii

que inara coroatajaniha Cana Coaunerane coaracuruhanete, araai laurii cachaauru netonai Cana Coaunera necaohacha coroaecurureein. ¹⁶ Nii jaunna chabana bihacaanune jianena coacuelanaala, niheichu namuritoroatena coacuelanaala nihacaanu. Cau caa ichaonaa que ichaohinte inae binaanihakache. Nete, cana suujua cuhane, itolere janonaa bana nenamanacainaacache. ¹⁷ Cau caa chauratane que ichaohin necairichanaate sorotiin sareein. Nete, nii necairichanaa coreniha, jataain nii amuritoheriin, chabana sanaacharanejeein nena ichaonaa rarichaacheein. ¹⁸ Aihana jaun nainihe i tolere cana notaracaae nenaacha que coaaucaachene. Nii chabana, coaraelanaala nenaacha que coaaucaachenete caohachae. Nii satiin canaacha coaracurite, satiin nitajerai ne. Nete laen nii chabana canaacha coaraai chabana nitajenereein.

5

¹ Cana jaberocote cana amunajau leinjiin loanari sorotiin nelatenenu rijijieein ne. Nete laen chatohaneein itajenojoiniha nii cana jaberecone niha natiin, dedeeu cana jaberoco ena nena rucuheca Cana Coaunerane coitucuhacache. ² Nii jaunte ichanohineein nena, chabana nitajenaachara jaberoco cuhane inae ichaoha cunaa jere canacaanu suujue. ³ Nii jaberoco te laen canacaanu suujue que necurujuareein, machoequuin nenaane rijijieein nihane caje. ⁴ Jaiti nii loanari rijijieein nena cana jaberoco que jaberocohin ichaohacaanune jaunne, cha lateein, nererojoecaaeriin, naonjoaain ichaohacaanu. Coat-

iha itolere bana, nii canacaanu jaberoco que ichaohacaanune colatiha aihahacaanu. Inae nii canacaanu que banihateein Cana Coaunera ichanohi jaberoco que ichaohacaanunete, nii canacaanu jaberoco jauriaanejeein loanari riji-jieein nenea, nii ena nenea canacaanu jaberoco jana nitajereein. ⁵ Cana Coaunerate nitohaneein nihacaanune coina canacaanu relaain nii ichoae tacaain canacaanu rai, rai Suujue te, nii cana rai naitoonjoan sirichaneein nerichaanuhine cojunacanu que. ⁶ Nii jaune satiin nii canacaanu rai naitoonjoa terichaaaine coitucuhin esenetaacaaanu. Jaiti canacaanu jaberoconeein ichaohin nihacaanune jaunne, Cana Curuaanaa rohan nenihacaanu. ⁷⁻⁸ Ena niqui coarahaacaanu rohan jaiti nenihacaanune jaun. Nete nitohaneein nerichaanuhine coitucuhacaanu, jataain esenetaacaanune coreniha. Inae niqui caa canacaanu jaberoco ratiriin Cana Curuaanaa rene turunaa jerichaanu. ⁹ Nii jaunne cana Curuaanaa jerihane rijijieein itolere bana ichaorichaanuhin, ohin, ichaohin, naaonjoaacaanune nihanatiin. ¹⁰ Inae itolere baaso ichara, caohacha ichara, naaonjoain ichao coitucuhane coina niha Cana Coaunerane bana nacatiha tururichaacheein, baaso ichaain, caohacha ichaain, naaonjoaacachene coitucuhin, lecachanichaachene ichanohi coitucuhin rai nicha tenaa jerei tihane coina.

Aina raotojoein nihacachenete jere Cana Coaunera.

¹¹ Nii jaunne inae coitucuhacaanune jaun, jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaaoruha cachaaurune coina acaauru que jereratiha

acaauru rai ereereecaanu. Cana Coaunerate canacaanu coitucuhin, canacaanu suujuane maajeein coitucue. Bajiaanachuhinti esinae rauhijiriin rai letononeein Aca jerihane rijijieein ichaohacaanune coitucueeneiche inara netonai. ¹² Coatiha canacaanu raajenihane necohasitaa caa aitohacaanu. Nenacaaenejian raotojoein coitucuhin nainaain, nitohaneein suujua cuhane coaralanaala nohaneein inara relaa nocoetonacaauru tonorana nainequichene coina caa inara rai aitocaaanu, nenacaaen inara coritaaauruhane esenetaaichene coataa. ¹³ Jeriha Cana Coaunerane rijijieein itolere ichaain nihacaanune jaunte, leinjiin jaelorohe nerurujua cha que nelatihei rijijieein coaracure leechoaauru cachaauru. Jana inara, esinae rauhijiriin caohatiin coacuhin aihacaanune coaraquichenete, inara caohachanu que aihacaanune coitucuriquicheein. ¹⁴ Jataain cana belaitohane jaunte, cana ichao rucuhaneein beraichaneein ne Curisito, aca satiin ichao coreniha ohalune coitucuhacachene caje coauneein nunuhetein. Nii ohane aina cuaainte satiin cana netonai ohacachelu rai ichaonaa que ichaohacachene coina. ¹⁵ Nitohaneinte satiin cachanichaachene coreniha ohelu Jesocurisito. Inae satiin cana coreniha ohalune coitucuhin, esenetaain nihacachene jaun jeriha cana suujuane rijijieein ichaonaa coacuelanaala, Aca jerihane rijijieein ichaohacachene coina. ¹⁶ Canacaanu netonaine niqúi, nii namute cacha que coaacuruha Cana Coaunera coitucuhichurune rijijieein Jesocurisito netonai que coaurejetocaaanulu. Nena laen inae

enene nitohaneein coacuenihacaanu. ¹⁷ Aihane jaun inae Jesocurisito aina jiniiquiin esenetaain ichaoha cachanete, inae nii jauriaanejeein nenea rai nichao jianein nii ena nenea ichaonaa enachasine que ichoae cache.

¹⁸ Nitohaneeinte Jesocurisito aina cuaain ichae Cana Coanera, que nejeratenaa rijijieein nenea caje aina jiniiquiin ita belaa in raotojoein nihacachene coina. Nii jaunte canacaanu letoae inara que coitucueratihacaanune, inara netonai aina jiniiquiin raotojoein neeichene coina.

¹⁹ Cana Coaunerate nitohaneein Jesocurisito aina cuaain satiin cachanichaachene osa que suujua acatihane, aina raotojoein jiniiquiin nenea coina ichaain, nii niicha ichai beranu que canacaanu telu.

²⁰ Nii jaunte acaneei nenea rijijieein canacaanu tein inara rai bihacaanune coina berate Cana Coanera. Niine raajenhane aitoha Cana Coaunerane rijitoein, caa inara rai bihacaanu. Nitohaneein Jesocurisito letononihacaanune jaunne, inara rai aitocaaanu, atiin caa inara rai Cana Coanera beratenojoi tonoraain esenetaain neeichene, inara osa que suujua acatena nainihane coina.

²¹ Coatiha aansijieenniji osa que nesaruhin niheilu Jesocurisito niqui. Nete, satiin cana osa coreniha caseteco coaraelu, aina cuaain cana osa que suujua acateein jianacoon cana tihane coina nainatejiha Cana Coaunerane jaun.

6

¹ Nitohaneein niicha ichai que Cana Coanera coroatajaneranein nihacaanune jaunne, inara

rai aitocooaanu. Nabana jataain inara belaitohane jaun inara rai Cana Coauneraacha beratenojoi que jaoleconaa coacuelanaala que nerausi-aequichene coina. ² Nitohanihane coinatate rai Quiricha inoaensi cuhane:

“Canu bajaee bajaeequine aonajihanu.

Chaen nechu

nichotenaajereein,

canu ariirijieeine jana,

ii ichoterateeun,”

naain been laenaeratelu, nii coina Cana Coaunera.

Enate, inae nii aitohalune rijijieein ichoteratenojoin nequichene caohachae, inae rai cojoanonaa nihane jaun. ³ Coatiha chatohaneein baaso ichaain chuni notajaain nihaacaanu. Nabana canacaanuhacha ichai baaso rijijieein cha ichaain neeuruhane, inara rai canacaanuhacha beebejei esenetaelanaala que jaolecohichene coataa. ⁴ Nitohaneein nena coacuelanaalane, Cana Coaunera letononeein nihacaanune coaratihacaanu, itolere necairichanaa, latijiojoiiriin, caaintati ichaonaa que ichaohin, ⁵ taba que canacaanu bisihure, caresero cuhane canacaanu enoaain, taba que canacaanu que nererojoecaaure, jataain mainajeriin amihanenaa, sinerena, mijitena, naonjoainurine abaantacaanu chabana nererojoecaelanaala. ⁶ Jerichanejeein nechu esinae rauhijiriin nii chatohaneein baaso ichaelanaala ichaohacaanune coaratihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanu aina niha Cana Coaunera Suujuene coaracuruha cachaaaurune coina, chunique asilanaala satiin cachaauru

belaain ichaoin. ⁷ Nitohaneeina nihacaanu, esinae rauhijiriin canacaanuhacha beebejei esenetaain, canacaanu aina cuaain niicha ichanenu ichaa Cana Coaunerane coaracuruha cachaaaurune coina. Nitohanihacaanune jaunne, baasoneein canacaanu tenaajerera nihane, chatohaneein baasoneein tenaa coacuhelanaala, rauhijiriin nohanelanaala rai irihacaanu. Nitohaneeine canacaanu rai baaso icharanihane, baaso ichaelanaala ichaonaa esine que ichaohin nihacaanune que cuaain acaauru rai ereein necocaaeratihacaanu.

⁸ Nete taba que canacaanu que suujua acateein, taba que canacaanu cotaain, taba que canacaanu que raotojoein ereein, taba que cache baasoniha canacaanu been, naajoaain canacaanu que ereeure cachaauru. Nitohaneeinte nohanelanaala cachaauru rai irihacaanu natiin, nohaneein cachaauru coritaa canacaanu beeure.

⁹ Chaen techu canacaanu coitucuuruhane saijieein, canacaanu coitucuhi rijijieein canacaanu coaracure. Canacaanu sohinte niqui canacaanu jaonaa jerecure, nena jaiti ichaaojihacaanu. Canacaanu casetecaauruha niqui, nete canacaanu atinaaurene. ¹⁰ Jataain inaderanaanajaanu tocohaneente niqui canacaanu ichacure, nena atiin raotojoein rachoojoein nihacaanu. Leinjiin cha coitucuhi cairichei rijichaanu niqui, nene arajii cachaauru rausiaecaanu canacaanuhacha coitucui que, raotojoein neeuruhane coina.

¹¹ Canejeraauru satiin Coriintoo neiniquichene. Esinae rauhijiriinne canacaanu suujua aina cutaain, inara coreniha canacaanuhacha

coacuhi que inara rai caa suujuelanaala aito-coaanu. ¹² Coatiha aansijieenniji inara que asiin irihacaanu. Nete laen inara niha chatohaneine nihanatiin canacaanu que asiiche. ¹³ Nii jaunne atiin inara rai aitoon, nere tonoraane coina bereecuru rai iriha cachane rijijieein. Esinae rauhijiriin caa inara rai aitiin nihanune rijijieein, canu que cha suujuelanaala beein neeichene coina.

Cana Coanera rai Teenforo rijijieinte niha-cache.

¹⁴ Jiaonriha chatohanai ichaain neeuruha Cana Coanera coitucuhichurune, acaauruhacha ichai ichaain neeichene. Baaso ichajeein ichaonacaauruhacha ichai ichana nainihe caohacha nejesina ichajeein ichaonaa cache. Nii rijijieein techu jiichoo amuritona nainene nocohena. ¹⁵ Charijieein teeinti moconajaera belaina nainene Jesocurisito, nii rijijieein techu nainene moconajaera cache aina chatohanai ichaain nena nainene Cana Coanera cachaneein nena. ¹⁶ Nitohaneein nena nainihaacache cana, inae Cana Coanera rai Teenforo rijijieein niha cana jaberocone jaun. Nitohaneein nihaacachene cointate:

“Inara aina neeine inara aina jiniiquiin amuhemuhereunni. Canuna inara Coaneraneeun. Inarate jana canu cachanequiche,” naain raajenihane aitelu Cana Coanera. ¹⁷ Nitohaniane coina techu:

“Acaauru aina neeichene caje amuhin jelai neeuche. Jiaonrihachu acaauru chosichuru rai lenone acaauruhacha tei dadaain neeichene. ¹⁸ Caa inara rai aitocaaunne tonoraain

neeichenena inara rareeunni, inara Inacaneein nihanune jana, inara canu calaohineein, canu cacununeein, naaonjoaainein neeichene coina,” naain aitelu itolere icharaneein nenea Cana Coaunera.

7

¹ Niritiinte aite cana rai Cana Coaunera. Aihana jaun cana casetecarihanine que casiin, cana ichao aasajein, cana suujuene maajein itajenaa nainera que necohalajiin nihacachenete ne. Nii jaun baaso ichaelanaala raujiaaincha cana rai Cana Coaunera aitoonjoan rijijieein ichaoha cachete caohachaera canejeraauru.

Cana Coaunera coitucuuruhanne coarateeru-ruha Coriinto cocoaichacurune.

² Caohachaain inara suujua coaraain canacaanu aonacuche. Coatiha chuni rai baaso ichaain, chuni cairichaain, chuni coritaain, naaonjoahaacaanulu. ³ Coatiha inara que iriha aitohaaun. Inara rai aitocooaunlune rijijieeinne, casuujua aina cutaain inara belaa inara aina jiniiquiin neein ohanune coina jatoroaain neeun, nii te raotojoein coitucuhiche inara. ⁴ Esinae rauhijiriina inaraneein neeichene coitucuhin, nii chuni que asilanaala inara rai aitoon, raotojoein canu coitucuhin neeichene jaun. Itolere necairichanaa coaraain nihacaanune saijieeine, inara coacuhin jataain raotojoein corajeein rachoojoein neeun.

⁵ Masedoniau turuhacaanune caje coauneein aansijieinniji nebetacaorihacaanu. Itolereneein turuhacaanune jaunru naineeine necairichanaa coaracaanu. Chaen nechu

necairichaecuruha leeochoaurune coaracaanune jaun, canacaanu suujua cuhane casihacaanu.

⁶ Nete Cana Coaunera, cha ichana coasiha cachane nihanatiin, enaacha que ichana corajerateraneein nihane jaun, canacaanu que corajerate turuha Titone aina cuaain.

⁷ Coatiha turuhane jaauncha nihei, raotojoeein neeichene coaraane jaun, acaantonai suujua aninoaain corajihane jaunne, canacaanu netonai canacaanu suujua aninoaain corajihacaanu. Acate jataain canacaanu coana jeriquichene que aitiin, canu coreniha inaderaain canu que coaauquichene beebeje canacaanu rai. Nii jaune jataain jeelai amuritoheriin rachoojoein neeun.

⁸ Inara rai quiricha laenacaaunlune jaun, coaraain inaderaaichelune que inae enene netojoehaaun. Jariaalune niqui, nii inara rai quiricha laenacaaunne jaun, inaderaaichelu carajaelanaalane coitucuhin netojoeetonlu.

⁹ Nena laen inae enene nii inara rai quiricha laenacaaunlune coroaeeun. Coatiha inaderaaichelune coroaehaaun. Nii inaderaaichelune aina cuaain inae nacoauneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein ichaohichene jaune coroaeeun. Inarate jeriha Cana Coaunerane rijijieein nii inaderanaa abaantaain neeichelu.

Aihane jaun coatiha inara rai baaso ichaa nii quiricha laenahaacaanulu. ¹⁰ Nitohaneein jeriha Cana Coaunerane rijijieein, inaderanaa abaantaain cana ichao coreein nihacane, nii coreniha nichoterichaacheeine jaun, nihei chaque netojoeena jaanu. Nete laen Cana Coaunera coitucuhichuru nechu baasohacha que coacuhin, itolere bana

inaderaauruha, niha leijiin itolere necairichanaa caje cana rocoerane que coacuelanaalane jaun inae nitaje rai neeure. ¹¹ Nete laen inara, jeriha Cana Coaunerane rijijieein inaderaain, cha abaantaain neeichene jaun, inara rai bihanune rijijieein ichaain canu cocoerateeichelu. Chaen techu nii choae tacaain obajeein, casiin, naaonjoaaichelu. Nete atiin, nii baiha canu coaana jereein, nii inara jana baaso ichara casetecaaichene coina inae jatoroain neeichelune jaun, esinae rauhijiriin inara nii ujuaihoneein neneeichene coarateeichelu. ¹² Nii inara rai quiricha laenacaunlune bana, coatiha nii baaso ichara cacha que coacuhin, niheichu nii baaso ichaane jaan cacha que coacuhin, naaonjoaain laenahaanlu. Cana Coaunera notaracaae canacaanu coacuhin aitocooanune rijijieein ichaquichene coarateeichene coinane inara rai laenacaanulu. ¹³ Niite jataain canacaanu suujua nunaain, canacaanu suujua aninoaelu.

Nete nii amuritoheriin canacaanu rachoojiae Tito, inae raotojoein neeichene coaraain suujua aninoain nacoauneein niicha ichaneni corajerateeiche quene jaun. ¹⁴ Nii Tito raine, chatohaneein inara rai baaso ichaenihanune jaun, jataain inara aina raotojoein nihanune que aitoonlu. Nii nohanelanaala inara rai aitocooanulune rijijieein nechu, inara coreniha raotojoein nihaacaanu que aitocooanulu nohanelanaala Tito rai. ¹⁵ Chaen techu nere tonoraain que inara suujua acateein raaichelune coaucane naineein, inara ainaacha itolere bana nena jere nii Tito. ¹⁶ Jataaine rachoojoeun, inae inaraacha ichaneni

coitucuhin nenea nainequichene esenetaanune jaun.

8

Arajiin niicha teenihuru taojiaauruha Masedonia nenacaaaurune.

¹ Canejeraauru enane laen, Masedoniau nenacaauru Jesocurisito ranojineen nenacaauru belaitohane coaratiha, acaauru que Cana Coaunerane berichaanuhin inara rai. ² Jataain maainajeriin cojunojineen neeuruhalune jaun, necairichauruhalune saijieeinte, inae chaque tonajelanaala raotojoeen enene neeure. Nii jaunte cairicheinejeeunruhane saijieein, coriquihonaneen nenea rijijieein jataain arajiin, Cana Coaunera rai nii niicha teenihuru taojiaaure. ³ Canuna jataain arajiin nii tenaa nainecuruhane amuritoheriin, chunaelanaala nii Cana Coaunera rai niicha teenihuru teeuruhane coaraaun. ⁴ Chaen techu canacaanu rai aitocure nii niicha taojiaauri amaain, Cana Coaunera cachaneein nenacaauru rai tihacaanune coina. ⁵ Nitohaneeinte taojiaaururichaaaine coaucaanne amuritojoain teure. Jauriaanejeein Cana Coaunera rai benatecuruhane baihate, jeriha Cana Coaunerane rijijieein canacaanu rai teure. ⁶ Nii jaunne Tito rai aitocaaunu leeochoauru rai caohacha ichaa, inaraacha taojiai raa uha inara caje, jauriaa aihalune rijijieeine coina. ⁷ Inara leeochoauru amurijiriin esenetaain neein, cha que tonajelanaala leeochoauru rai erenaa inaain, itolere coitucuhin

inara relaacaanune jaan rijijieein jereein neeichene coina jatoroain, naonjoain neeichene jaun, nii rijijieein leeochoaauru amuritoheriin, leeochoaauru latijiojoiiriin nenacaauru coroatajanequichene coina ichaquichenete ne. ⁸Coatiha inara letoaa inara rai binaaun. Caohatiin ichacuruha leeochoaurune coitucuhin aina cuaain leeochoaauru belaaichene coarateein inara netonai tenaa nainequichene coina ne aitoon. ⁹Inarate jataain itolere que nelateein itolere ichana naineraneein nihane saijieein, jataain inara belaitohane jaun, aina cuaain rausiaenojoneein raotojoein neeichene coina, inara coreniha cha que nelatihei rijijieein cairichei coaraain nihalu Jesocurisitone coitucuhiche.

¹⁰Inara rai caohachanu quene, nii que inara rai aitoon. Inae inara, leeochoa jaanaa bana inae nitohanei ichana nunuheteichelune jaun, satono que tiaain ichana corajeeuche.

¹¹Aihane jaun nii jauriaanejeein tenaa nunuheteichene bana corajeein teichulune coarateeichelune rijijieein, enene tenaa nainequichene jeonijihanaain tihajeein leeochoaauru coroatajaniha inaraacha teenu taojiaaichene nainacuche. ¹²Chunocoha

Cana Coaunera rai cha tenaa jereein tenaa nainihane jeonejeein tihanete, raotojoein nii niicha tei rareein Cana Coaunera. Coatiha cha sirinihane saijieein, cha tiha cachane jerihei Cana Coaunera. ¹³Coatiha cha sirineeichene nihanatiin, leeochoaauru rai acaihaniji teein necairichaaichene coina erenaa nihein. Raujiaain ita rijijieein ita coroatajaneein niha

cachane coinat earenaane. ¹⁴ Enate inara, acaauruhacha sirihei siriquichene jaun, acaauru rai tenaa nainequiche. Acaauru netonai cabaiha inaraacha sirihei sirichuruhane, inara rai netonai tenaa nainecuruhane coina. Nitohanihanete ita rijijieein inaraacha latei siriin neriquicheein, ita amuritoheriin sirina coacuelanaala. ¹⁵ Cana Coaunera Quiricha cuhane: “Nihei cautihei amuritoheriin raera rai. Niheichu lanaai fautaeriin raera rai,” naain laenanohinihane rijijieein.

Rai corihaneraauru aina Tito letoaauruhane.

¹⁶ Nariha Cana Coaunera inara que coaaucaanne rijitjoeein inara que coaauca Titone coina, casuujua rijitjoeein rai suujua tihane coreniha. ¹⁷ Nii jaunte acaantonai inara que coaaucaane jaun, rai aitocaaanne tonoraain inae suujua caje coauneein inara coaraa uhe. ¹⁸ Nii Tito jiniichaaine inara rene leinjiin cana nejera letoaaun. Acate raotjoeein coitucuure leochaauru Jesocurisito ranojihuru, acaauru rai ichoteratenojieein nerichaacheeine beebegia raotjoeeine jaun. ¹⁹ Nii jaunte nii ichoae tacaain aca janiichure Jesocurisito rai iclesianein nenacaauru, canacaanu aina amuhemu-jueein, cairicheinejjein nenacaauru rai Cana Coaunera que canacaanu suujua acateein nere tonoraain leochaauru coroatajanena jerichaanune coaratihacaanune coina, taojiaain letoanojoin raeranu que canacaanu coroatajaneraanu que. ²⁰ Nitohaneeine ichana jerichaanu, nabana tonaain canacaanu que ereein neeuruha

cachaauru, nii leeochoaauru coroatajaniha teno-
joi canacaanuhacha taojiai quene coataa. ²¹ Nii
jaunna Cana Coaunera notaracaae, cachaauru no-
taracaae, naaonjoaain itolereneein caohachaain
ichana jerichaanu.

²² Acaauru jiniichaai nechu leeochoaauru
cana nejeraauru caje unaa leinjiin cana nejera
letooaun. Acate satiin canacaanuhacha ichai
que canacaanu coroatajaneein, acaentonai
ichaane coina jatoroaain nihane coarate.
Nii jaunte teriquicheein inara netonaine
esenetaane jaun, jataain ena jeelai amuritoheriin
ichana jere. ²³ Chunocohacuru inara caje:
“Chariji cachana caa inara aina uhin turue”
naain Tito bajaauruhane: “Caate Faboro
corihaneraneein, cana coroatajanihane que
coroatajaneraneein nenaane,” naain acaauru rai
beeuche. Jerichanetoojeeinchu, nii coroatajaain
aina unacaauru cana nejeraauru bajaeranihane:
“Caaurute leeochoaauru Jesocurisito rai
iclesianein nenacaauru letononeein unacaauru
ne. Chaen techu Jesocurisito ere tonoraain,
naitoonjoan icharaneei nenacaaurune,” naain
acaauru rai beeuche. ²⁴ Chaen jataain acaauru
belaachene coarateeuchete: “Esinaenachuhisi
catohanein ichaaoruhane jaun, acaauru
coreniha raotojoein neeuruhate,” naain
inara coreniha raotojoein nihacaanune
esenetaauruhine leeochoaauru Jesocurisito rai
iclesianein nenacaauru.

9

Leeochoaauru cana nejeraauru rai inaraacha

teenu.

¹ Inae raotojoein inara rai bihanune latelanaala, tenaa nainequichene coitucuhanune jaunna canaacha esenetai coreniha cana nejeraneein nenacaauru rai, taojiaain inaraacha letoaaenu que aitiin inara rai laenaeneun. ² Nii jaunna itolere bana raotojoein Masedoniau nenacaauru rai, inara Acaiha bataneu nena Coriintoo neiniquichene, inae taolu ajaanaa situsina bana caje coauneen inae nitohaneein leeochoaauru cana nejeraauru coroatajanequichelu jatoroaain neenne beebejeeun acaauru rai. Nii ainate caohacha ichaa leeochoaauru coroatajaniha ichaquichene coaraain, neleruhin amurijiriin acaauru netonai ichana corajeen, inae jatoroaain neeure, acaauru netonai ichacuruhane coina. ³ Nii coaranu quene caa cana nejeraauru letoaaun inara rai beranu que, letona jatoroaain neeichene coina. ⁴ Nabana inae uhanune bana, canu aina uuruha Masedoniau nenacaauru tabaaurunijine, acaauru aina uhin jaiti ichaeneeichene jana inara rene turuhacaanune coataa. Nitohaneein ichaquichene esenetaain leeochoaauru rai beebejihanune saijieen, jaiti ichaeneeichene jana turuhacaanunete laen jataain canacaanu rai necoejena taha airiquicheen. Chaen techu, inara raajenihane inara rai nocoejena taha airiquicheen. ⁵ Nitohanihane coataanejian, jauriaanejeein ichoaichaniha uhin inara coaraa uruha nii cana nejeraaurune jerichaaunne jaun, acaauru rai aitoon inara coaraa uuruhane coina. Jaiti nii aitocoichelune

tochaneein taojiaaichene nainaeneeichene, inara coroatajanecuruha taojiana quene coina. Nitohaneein inae jatoroain taojiaain neeiche jana, inara rene turuhacaanunete laen, esinae rauhijiriin chunaelanaala tenaa jereein teeichene coaratihaleeochaauru amuritoheriin teriquicheein.

⁶ “Chunocoha coroatajajeein temule jaerate, coroatajajeein taicheein. Jana arajiin temuerate arajiin taicheein,” naain niha erenaane que coaucuche. ⁷ Aihana jaun le cachaaurute naine suujua cuhane coacuhin tenaa jerihane jeeonijihanaain tihane caohachae. Nainihe chunocoha tenaa jerenihane, tihane coina conujiha chunine. ⁸ Itolere quete inara coroatajanereein Cana Coanera, itolere bana latequichene rijijieein inaraacha latei siriin neeiche cauteeinne, nii caute que leeochaauru coroatajaniha acaauru rai teein, naaonjoaain caohacha ichajeein ichaohichene coina. ⁹ Cana Coanera Quiricha cuhane: “Cairicheinejееin ichaonacaauru cachaauru raitе,

chunaelanaala
acaauruhacha latei te.

Acate

chabana satonoelanaala

itolere bana

caohacha nejesina ichareein,”

naain laenanohineein ne. ¹⁰ Cana Coanera temule jaera coina rai nucuhe teraneein lenonene maajeein teranihane jaun, nii rijijieein Aca inara rai arajiin nucuhe tereein arajiin temuhin arajiin taojiaain neeichene, latejiojoiiriin nenacaauru

coroatajaniha teeichene caina. ¹¹ Nii ainate itolere siriin, cha latelanaala raotojoein neein, jela amuritoheriin leeochoaauru rai tenaa naineriquicheein.

Nii canacaanu aina, inaraacha letoaaenu inaraacha taojiai corenihate, Cana Coaunera coroaecurureein leeochoaauru cana nejeraauru.

¹² Coatiha acaauru rai lanaane jauncha, nii acaauru rai inaraacha taojiai amarihacaanuhin, nechu Cana Coaunera coroaecuruha inara corenihane coinane amarichaanuhi.

¹³ Jesocurisito aina cuaain, enachasine ichaonaa que ichaohichene coaratihate nii inaraacha sirii taojiaain letoaaiche. Nii te coaraain Cana Coaunera coroaecurureein. ¹⁴ Nii ichoae tacaain techu, jataain inara belaaain, inara rai Cana Coaunera bajaaurureein, inara belaitoha Cana Coaunerane coaratiha ichaquichene coreniha.

¹⁵ Narihara Cana Coaunera, nitohanei ichana nainichaachene jaanu tihane coreniha. Nihei que tonaain erenaanjaanu.

10

Afosotoroneein cocoinanohinihane coarate-naa jeriha Faborone.

¹ Canuna Faboroneein inara belaiha Jesocurisitone rijijieein inara belaaichaaunne jaun inara rai aitoreeuni. “Inara caje coriaae nihanunejene, enaacha inara rai tonaain ereeun,” naauruhane coitucuhanune jaun.

² Nii jaunna inara rai aitoon, nii joaereein cacha rijijieein, cha ichaa canacaanu beracuru aina, nii rucujueein neeichene jana, inara rene

turunaa jerichaaunne jaun. Inae niritocuruhane rucuhecaaun acaauru ainane coina jatoroain urichaaunni. ³ Esinae rauhijiriina niqui cachanichaanu, nena niha chatohanei rucuhenacaine, aihuruha Cana Coanera coitucuelanaala nenacaaurune rijijieein rucujuenihacaanu. ⁴ Coatiha niha chatohanaine caa chauratane que nena que biji achunequiin neein rucuhehaacaanu. Nii canacaanu biji achunete Cana Coaneraacha ichana nainei caje unaaneein, itolere que laraajiin nena jerenacaauru amuritiin itajenaa naineraneein nena ne. ⁵ Nitohaneeine canacaanu que ereein, Cana Coanera coitucuuruha cachaaaurune coina beebejihacaanune caohateraauru itajerichaanuhin. Itolere cachaauruhacha coacuine Jesocurisito rai teein nihacaanu, leinjiin Aaacha tonoraain neeuruha cachaaaurune coina. ⁶ Nii jaunne esinae rauhijiriin, canacaanuhacha beebejei esenetaain tonaraain neeichene, nii tonoranajerelanaala nenacaauru casetecarichaanuhin.

⁷ Inarate itolere bana inaraacha coarai cacha esenetaquiche, itolereneein coitucueralanaala. Aihana jaun chunocoha Jesocurisitohacha jerei icharate, canacaanu netonai Jesocurisitohacha jerei ichacaunne coaraain coitucureein. ⁸ Caa cocoainanohi nichaaunne rerohin canu ere tonoraachene coina inara counujichaaunne que coatiha coejinaaun. Cana Coanera, canacaanu cocoainaan nihalu inara que Acanihane coitucueratihacaanune, nere tonoraain neeichene coinana jaun. Coatiha inara itajihacaanune coina, canacaanu cocoainaan

niheilu Cana Coaunera. ⁹ Niheichu caa quiricha cuhane cuaain inara casataa aitojaaun. ¹⁰ Inara aina nenacaauru tabaaaurute: “Nechu quiricha cuhaneecha cuaainjene mijiaaaineein inara rai aitoon. Nete laen inae inara aina nihanune, inara rai tonaain mijiaaaineein erenereeni. Coatihaje cache rai irihanune tonijiaain cache rai erenaa nainichaaunne coaalanaala,” naaure. ¹¹ Nena laen mijiaaaineein erenaa nainenihacaanune saijieein, coriaae caje quiricha cuhane cuaain mijiaaaineein aitocaaanune rijijieein, inae inara rene turuhacaanune bana icharichaanuhine coitucuha nii aitine jerichaanu.

¹² Coatiha nii raajenhane necohasitaain nenacaauru rijijieein nena jerihacaanu. Nete laen acaauru cha coitucuurenihane jaun, leeochoauru amurijiriin niha nocoetiin raajenhane necohasitaare. ¹³ Canacaanu laen coatiha canacaanuhacha ichana nainei rerohin necohasitanaa nainihaacaanu. Nii rijijieein chu Cana Coaunera cachaauru relaacaanune jaanru cojunacateraneein nihane jaun, nii canacaanu rai cojunacatihane jaan rerohin turunaa nainihacaanu. Nii jaunte Aca canacaanu turuaelu Coriintoo neiniquichene rene tiaaajoaain. ¹⁴ Aihana jaun coatiha nii canacaanu rai cojunaca rerohin turuhaacaanu. Chabana inara rene turuenihacaanune saijieein, ena turuhacaanune jana nihanena laen, canacaanu rai cojunaca rerohitiin tururichaanu. Canacaanune jaiti inara rene turueniha chunine jana, ichoaichaniha inara rene turuhin, Ichaonaa Enachasine teraniha Jesocurisitone beebejihacaanulu inara rai. ¹⁵ Coatiha chabana turuenihacaanune jaan

turuhin, chuni amihaneero ruluhi neroraneen nihaacaanu. Nitohaneen canacaanu turunajanihei cunaa coacuelanaalane, inara ainaacha neen Cana Coanera icharatenojoin amihanenaa ichajerichaanuhi. Aiha leinjiin Aaacha esenetaain ichaohin, ichacaaunne jerequichenene airichaanuhin. ¹⁶ Chaen nechuh, nii neeichene jaan jela caje coriaae cuhin, osa caje nichotena nainecururichaaaine beebjenaa jerichaanu leeochoaauru rai. Nene laen, inae cachaauru relaauruha leeochoaurune jaan turunaa jerenihacaanu. Nabana leeochoaauru amihaneero ruluhi necohasitanaa tocohanihacaanune coataa.

¹⁷ Chunocoha raajenihane necoasitanaajerihane, Cana Coanera coasitaainne. ¹⁸ Cana Coanera coitucueraneei rai cachaneen nena cachate, Cana Coaneraacha ichanohicha coasitaain ichoae, chabana raajenihane necohasitanaa coacuelanaala.

11

Afosotoneen niha nocoetonacaauru que ereereeca Faborone.

¹ Bajiaanachuhinti cha coitucuhi jaelorohe rijitoojeen inara rai ereereecaunne rautaan aonaeneeiche. Atiin aonacuchene inara rai aitate coitucuhiche. ² Jataain leeochoaauru esenetaain acaauruhacha ere tonoraain, Jesocurisito esenetaaichene jianequichene jaan rautaeniha Cana Coaneranee jaan quene inara rai aitoon. Canune rai lanaacha ere tonoraain neeuruha enecurune rijijieen, leinjiin Jesocurisitohacha ere tonoraain neeichene coina,

rai inara teein inara que coitucuerateeunlu. Nii jaunna leinjiin Acaacha ere tonoraain queecha coaauquiche leechaneein inara suujua cuaelanaalane coina aitoon. ³ Nena laen Eba coritaalu acanone rijijieein inara coritaeranihane esenetaaichene coasihun. Nabana Jesocurisitohacha que coacuhin neeichene jianeein, leecha que coaauquichene coataa. ⁴ Inarate inara relaacaanune jaan nihei que, nechu nejelauneein cuaain Jesocurisito nihei que inara rai ereeuruhane rautatiin neeichene jaun, Cana Coanera Suujue inae inaraacha esenetailunihei esenetaain, osa caje ichotenojoineriquicheeine jaan, inaraacha esenetailunihei esenetaaiche. ⁵ Coatiha nii inaraacha esenetacuri, afosotonichaanune amurijiriin niha nocoetonacaauru fautaain nena jerinaaun. ⁶ Cacha rai irihanune que nelatinaaun niqui, nena laen esinae rauhijiriin coitucuun banejelanaala. Niite raotojoein coitucuhiche inara, satiin canacaanu ichanaa coaraneein neeichene jaun.

⁷ Inara rai baaso ichaana, inara caje core bajaelanaala inara fautaeriineein nena rijijieein neein inara relaahunlu ichoteratenojoein nerichaacheeine que, canu amurijiriin neeichene jerenacaaun. ⁸ Nitohaneeine inara caje chelai bajanaa coacuelanaala, leechaauru Jesocurisito ranojoein nenacaauru coriqui ruluera tocohanein raahunlu, inara coroatajanena nainichaaune coina, canu rai teeuruhane rijitojoein raanune jaun. ⁹ Coatihachu inara aina nihanune bana, inara caje

cha latein cha bajaain nerejetohaaunlu. Masedoniau caje uhin turunacaauru cana nejeraauruhachate canu rai canuhacha latei terejetocurelu. Aihana jaun coatiha inara caje cha bajarejetohaaunlu. Nirijieeine itolere bana nereeunni. ¹⁰ Nitohaneeine satiin Acaiha batane sacutaain turuhanune jaaunru naineein neeunlu, esinae rauhijiriin Jesocurisito coitucuhin rijijieein naitoonjoan tonoraain nihanune jaun. Nerinaain canu caje nii ruluera. ¹¹ Coatiha inara cotaaha aitohaaun. Jataain inara belaichaaune jaunne aitoon. Cana Coaunerate jataain inara belaichaaunne coitucue. ¹² Nena laen inara aina inae canuhacha ichailu ichajeein sacureeunni, nabana nii canacaanu rijijieein raotojoeein nenea coaauca nocoenacaauru rausiaecaaunne coataa. ¹³ Acaaurute nechu casejeneein, Jesocurisito letono afosotoniha nocoetocure. Nete esinae acaneein aitocurene. ¹⁴⁻¹⁵ Coatiha enaacha nihei nitohanei. Moconajaera netonai, Cana Coaunera cononiha nocoetiin tocohaneein nedaane jaunte, rai letonocuru netonai rijijieein neeuruhane jaun, cacha caohacha rijijieein inanacaaure. Nete, caohacha ichacurenihane jaun, ecu tihane bana casetecaain itajenojoiniha cuurureein moconajaera aina jiniiquiin.

Jesocurisito letono afosoto nihane jaun necairichaa Faborone.

¹⁶ Nacoauneeine coitucuhichene coina inara rai aitoreeunni. Jiaonriha cha coitucuenihanune jaun leinjiin jaelorohe rijijieein iriha canu biha chunine. Atiin canu aonacuchene inara rai aasaeriin necoasitaete aonaquiche.

¹⁷ Coatiha jeriha Cana Curuanaane jaun nii

necoasitarihaauni. Nechu cha coitucuhi rijijieein ereerecaane jaune aitoreeunni. ¹⁸ Coaracuchenachuinti, Suujua caje rocohin niicha ichai coasitaauruha nii leeochoaurune, nii rijijieeinechu canuhetonai necohasitareeunni. ¹⁹ Inarate niqui itolere coitucuhiche. Nete cha coitucuelanaala nenacaauru cachaauru inara relaauruhane, acaauru aonaain acaauru rautatiin neeiche. ²⁰ Nitohaneeichene jaun te inara basijiauhin, inara coritaain, inara que jaolequuin, inara meri faoracaain, naaonjoauruhane niha natiin acaauru abaantaain neeiche. ²¹ Jataaine coejeen, nelatihei rijijieein nii aihuruhane tocohaneein nenaanainenihacaanune jaun. Nene laen, necoasitanaa coaacuruha nii leeochoaurune canuhetonai necohasitareeunni. Cha coitucuhi rijijieeine ena caa ereerejeeun. ²² “Canacaanune Ebereeo nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Ebereeo neeun. Jana, “Canacaanune Isaraelita nichaanu” naauruhane, canuhetonaine Isaraelita neeun. Jana, “Canacaanune Abaraaun nefoeratenichaanu” naauruhane, canuhetonaine Abaraaun nefoerateneeun. ²³ Jana, “Canacaanune Jesocurisito letononeein nihacaanu,” naauruhane, canune jataain acaauru amuritoheriin acaneein neeun. Cha coitucuhi rijijieein aitocoanne nihanatiine, esinae rauhijiriin aitoon. Canune acaauru amurijiriin amihaneein araaisaain caresero cuhane enoanojoneein, acaauru amurijiriin mainajeriin bisinojoneein, araai saain onaa caje nichoteein, naajoaain neeun. ²⁴ Saoqui sai cuhanete, nichatachoonca isocoon tacanei

bisicha que canu casetecaaure Jorioocuru.
²⁵ Nii rijijieein techu nichata sai cuhane enuha que canu faojaain, lesajei que ajeri que canu bodoosihure. Nichata saicuhanetechu naluha cuhanune jaan botena jaun ohanune rai neeunlu. Nii jaunna lesajei que cucuana cataaun, lejiichoo lejanotiineein neeunlu. ²⁶ Araai saain nucuhe cuhane amuhanune jaaurune necairichanaa coaraaun. Tabaauru quene canu basijiaauruha asijiautoorune que, chatohaneein canu teeuruha canu araaichuru Jorioocurune que, nejelau cachaauru nihanatiin chatohaneein canu teeuruhane que, naaonjoainunri que casihun. Jerichanejeeinechu, neseuru nihanune jaauru, bero cuhane, cucuhana cuhane, naaonjoainunru nihanune jaauru, necairichanaa coaraain neeun. Nii rijijieeinechu, necairichanaa coaraain neeun, nii Jesocurisito coreniha cana nejera niha nocoetonacaauru cataaun nihanune. ²⁷ Chaenechu mainajeriin amihaneein necairichanaa coaraaun. Tabaauru que sinilanaala, tabaauru que mijitena aina cocoirena abaantaain, naaonjoaun. Araai saain tabaauru que lenoninaaun. Jelaronaa caaunne taba que necairichaaun neniha canu cajionene jaun.

²⁸ Nitohaneein itolere que necairichaanune saijieeine, jeelai amuritoheriin satiin Jesocurisito ranjoineein nenacaauru iclesiacuru que coacuun.
²⁹ Nii jaunna chunocoha cunaitihane inaderaaun coreniha. Jana chunocoha suujuateeuruha baasoneein suujua coaraane coinanete, jataain canu baijiae. ³⁰ Canu necoasitaanunena nelateni-

hanune nainejeein canuhacha ichai que neco-asitareeuni. ³¹ Cana Curuaanaa Jesocurisito Inaca Cana Coaunera itolereneein coroaenoi-neein nenaate, esinae rauhijiriin nohanelanaala aitocooaanne coitucue.

³² Damasoco nihanulune banate, *rey* Aretasi rai coberenadoroneein nena rai coardiaauru letoaelu, nii nese rai rijia bacuujuuaru naineen neein canu cojoaain canu mucuuruhane coina niqiu. ³³ Nete nii coitucuuriin, omari seeonjoa cuhane canu teein, nii nese rai rijia bujuau, acujua laojiri ucuun nena cuhane cuaain canu faauruhane jaun acauru caje nichoteeunlu.

12

Notajaain que necoitucueratiha Jesocurisitone beebjiha Faborone.

¹ Nihei chaelai que rai cainera, raajenhane necohasitaain niha cachane. Nena laen canu, canu notajaain canu que niicha ichai coitucueratiha Cana Curuaanaane bereeunni inara rai. Aihana jaun coatiha canu raajenhane necohasitaa aitorihaauni. ² Inae lechoonca jena jaanacaa Jesocurisito esenetaeranichaaunne dede nichata burihu amanojoinichaaunlune. Nechaainti canu jaberoconein amanojoi- nihanulune canu suujueneein amanojoin nichaaunlu. Coatiha coitucuhaaun, Cana Coauneraachate coitucuujue. ³⁻⁴ Nena laen esinae rauhijiriin dedeeu amanojoi-neein, ecu chabana aohanraai erenaa aonaunlu. Nechaainti canu jaberoconein netiin aonaenihanulune, canu suujueneein netiin aonacaaunlu, Cana

Coauneraachate coitucuujuue. Nihei chuni cacha que chabana aohanratenojooineen nihei nii canuhacha aonai erenaa. ⁵ Chunocoha nitohaneen nihanena naineen coasitaanune. Nene laen caraajenihane niritiin necohasitaanaa naineneen. ⁶ Coatiha esinae niqui, necohasitaanune nohaniha aitorihaaun, esinae rauhijiriine casajenelanaala aitoreen. Nena aitona jereneen, nabana ainihanune saijieen nechu canu esenetaera coina aitoha canu beeuruha cachaaurune coataa. ⁷ Nitohaneen canu notajaain niha Cana Coaunerane aina cuaain nabana canuneen nihanune rerohin necohasitaanune coataate, leinjiin moconajaera tenojoi cunai tocohaneen, ojoa que foconojoi rijitocojoaain canu jaberoco cunaitaerate Cana Coaunera. ⁸ Nii jaunne niqui, canu jaberoco caje nii cunaitaera jaohane coina nichata saain Cana Coaunera rai aitoon. ⁹ Nete, “Nelatelanaala nenacaauru aina cuaain canuhacha ichana nainei coaratihanune coina ichacaaune jaunte aaicha. Jataain, ii belaitohanune jereine jaunte nii aaicha,” naain canu tonorae Cana Coaunera. Nii jaunne, canu rai niritoha Cana Coaunerane jaun, jataain rachoojoeen neen, chaque nelatenihanune saijieen canu aina cuaain niicha ichana nainei ichaa Jesocurisitone coina. ¹⁰ Nii jaunna nelatenihanune que ereen, latijiojoiiriin, arinojooineen, Jesocurisito coreniha necairichaaain, naaonjoaain nihanune saijieen jataain rachoojoeen ichaaon. Nitohaneene, itolere que nelatihei rijijieen nihanune saijieen, jataain itolere que laraajiin neen.

Coriintoo Jesocurisito ranojoneein necaauru iclesiacuru que jataain coaauca Faborone.

¹¹ Inara canu rai lerateeichene jaune, cha coitucuhi jaelorohe rijijieein inara rai ereerejeeun. Inara, canu coreniha erenaa nainequichene saijieein, acaauru fautaain nelatenihanu que, inara rai ereeuruha nii Jesocurisito letono afosoto niha nocoetonacaaaurune jana, acaauru rijijitoejin acaauru esenetaain acaauru ere tonoraquichene jaunna aitoon. Coatiha nii canu amurijiiriin nena jeriha nocoein ereeuruhane que tonajihaaun. ¹² Nena laen canu Jesocurisito letono esine nichaaune jaun, inara abantaain itolere cojelanaacojoai ichaain inara notajaain neeunlu. Nii cajete esinae rauhijiriin canu afosoto esine nichaaunne coitucuhiche. ¹³ Inara rai cotainacai que irihanune, canu que inara suujua acatecuche. Jerihane leeochoauru Jesocurisito ranojoneein nenacaauru iclesiacuru caje, canuhacha latei bajarejetocaaunlune rijijieein, inara caje canuhacha latei bajaenihanune jaaunne jerihane, inara rai baaso ichaaunlu.

¹⁴ Inae jatoroaain nihanu, nacoauneein inara coaraa uhanune caina. Quete nichata sareein inara rene turuhanune. Nenechu inara caje canuhacha latei bajaanune caina ainereeeunni. Coatiha inaraacha sirii latichaaune jaun caina airinaauni. Inara caohachanu que inara coroatajanichaaune coinane inara rene turuha ureeunni. Rai bereecuru caje cha lateein nelanaalate, rai bereecuru rai acaauruhacha latei teein ne acaauru inaca. Nii rijijieeinechu canuhetonai inara inaca rijijieein nihanune

jaun, inara rai nelatichaaune coina neeun.
¹⁵ Nii jaunne, acaihaniji canuhacha ichana nainei ichareeunni inara caohachanu que. Canu jaberoco nihanatiine inara coreniha tereeunni. Nete, nitohanein inara caohachanu ichaain, jataain inara belaaain inara coroatajanena jereein nihanune saijieein, canu que nererojoecaain, canu coointeein, naaonjoaain neeiche.

¹⁶ Coatiha niqui inara rai chatohanei ichaain nihaaunlu. Nete inara tabaauru: “Acaauru coritaainjena baasoneein osa que acaauru ichao saruerateen,” naaure. ¹⁷ Niheichu coatiha nii cachaauru canuhacha letoaaauri que, inara coritaeratihaaunlu. ¹⁸ Canu jerichaaune jaunna, nii coroatajai cana nejeraauru aina Tito letoaaunlu, inara coaraa uhanane coina. Chaen techu inara raotojoein Tito aina ita rijijieein ita suujua que suujuaain, inara coroatajanichaanulune coitucuhiche. Nii jaun chasiina inara coritare Tito.

¹⁹ Jerihanete: “Canacaanu que inara suujua acatequichene coinajecha inara rai aitocaaanu,” naaiche. Nete aine. Nitohanei coacuelanaalane Cana Coaunera notaracaae, cojoerihu Jesocurisito letononeein nihacaanune jaun, coitucuhichene coina aitocaaanu. Satiin caa inara rai canacaanu aitoonjoate, jelai amuritoheriin Cana Coaunera coituhin ichaohichene coinanera canejeraauru. ²⁰ Inara coaraa uhanune bana, baasoneein neeichene jana inara eruhanune rautaenihanune, inara netonai rautaeneeichene coataane aitoon. Nii jauna ita suujua rijijieein coacuelanaala, ita que necoelaain, ita cotaairiin, inara rainuhacha que

coacuhin, leeochoaauru cairichaa nohaneein, ita que ereein, necohasitaain, ita caje neleruhin, naaonjoaain neeichene jana, inara rene turuhanune que necoatoon. ²¹ Chaen nechu nacoauneein inara rene turuha uhanune jana, inae Jesocurisito esenetaeraneein neeichene saijieein, chabana nitohanei osa que nesaruna naineniha cachane saijieein, inara amute quicha aina osa que nesaruhuin neeichene Cana Coaunera notaracaae inara que necoejeein chanareeunni.

13

Acaauru suujuateein necoiha Faborone.

¹ Nii inara coaraa urichaaunine quete, inae nichata sareein inara rene tururichaaunine. Aihane jaun nii caitono tocohaneein niha chatohanei rucuhenacaine, nihanete ne coroatajaain nichatajaain, naaonjoaain baaso ichaane coarain beranu. ² Nii jauriaa osa que nesarunacaauru rai, satiin inara rai, naaonjoaain raine caa coriaae caje coauneein aitoreeunni. Nii inara coaraa uhanune coroata sacuhane, caraajenhane inara rai aitocooaunlune rijijieein, inae nacoauneein inara coaraa uhanune bana, niha chatohanei ichara inara janane inae laen nii baaso ichara que canu suujua acaterinaauni, ³ Jesocurisito letononeein aihanune esenetaeneeichene jaun. Coatiha chaque nelatenihane jaun, inara aina niicha ichanenu ichaai Jesocurisito. Acate inara que itolere que laraajihane coaratenaa naine. ⁴ Esinae techuhisi cairichei ichara rijijieein

coroso que teein atinaaurelu niqui. Nete niicha ichana nainei ichaain ichatihalu Cana Coaunerana jaun enanetoein ichoae. Nii rijijieein nechu, canacaanu netonai nelatihei rijijieein nihacaanune saijieein, niicha ichana nainei ichaa Cana Coaunerane aina, aina jiniiquiin ichaohin laraajiin nerichaanuhin inara coroatajanichaaunne coina.

⁵ Aihana jaun inara raajenihane inara suujua cuhane Jesocurisito esenetaeranein neeichene jaun, esinae rauhijiriin baaso ichaeneeichene coaracuche. Tana inara aina niha Jesocurisitone coitucuhichene. Nii jaun coujunojoinequichene rijitoein inae baaso ichaquichene coitucuriquichene.

⁶ Nena laen canacaanu jerichanejeein nii leechaneein coacuelanaala nihacaanune coaraain coitucuhichene jerichaanu.

⁷ Nii jaunna Cana Coaunera bajaacaanu inara coreniha. Nabana nenacaen baaso chaain neeichene coataa. Coatiha canacaanu baaso ichacaanuna jaun nihei. Nechu inara caohachanu ichaquichene jerichaanuna jaunna canacaanu baaso ichara rijijieein aitocoanu.

⁸ Nitohaneeine nihacaanu, canacaanuhacha esenetai que jaoleconaa nainenihacaanune jaun. Acaihaniji nii canacaanuhacha esenetai rai caohachanuhachane ichana jerichaanu.

⁹ Nii jaunna nelatihei rijijieein nihacaanune que rachoojoein nihacaanu. Nii aina nelararajiaain Aca jerihane rijijieein, baaso ichaelanaala neeichene coinana, inara rai Cana Coaunera bajaababajeein nerichaanuhi. ¹⁰ Nitohanihana jaunna inara coaraa uhanne ajiniha caa inara

rai beein laenaan. Nabana Jesocurisito cocoainanohineein nihanune coarateein, jataain mijiainein inara rai aitocaaunne coataa. Coatiha inara itajihanune coina, cocoainanohineein nihaaunlu, raujiaain esinae coujuriu Cana Coanera cachaneein neein, itolere bana jelai amuritoeriin coitucuhajeein ichaoichene coina, inara coroatajanichaaunne coinane cocoainanohineein.

¹¹ Inae satononejeeine jianichaaunne coina caa aitoreeunicha canejeraauru. Jataaina jini-iquiin raotojoein ichaohin, inara ichao rucujueein baaso ichana coacuelanaala ichaohichene jereeun. Esinae rauhijiriin corajeein, raotojoein ita suujua rijijieein coacuhin ichaaoche. Raotojoein ichaohacachene coina cana belaitora Cana Coaunerate inara coroatajanereein. ¹² Coujuriu Cana Coanera cachaneein, jelai amuritoheriin ita belaa in ita rai ereein neeuche. ¹³ Satiin Jesocurisito coreniha cana nejeraneein nenacaaurute inara coaacure. ¹⁴ Cana Curuaanaa Jesocurisito, inara rausiaemiin cana belaicha Cana Coanera aina. Cana Coanera Suujue itolere bana inara aina neeine raotojoein neeichene coina.

Cana Coaunera Ere **New Testament in Urarina (PE:ura:Urarina)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Urarina

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Urarina [ura], Peru

Copyright Information

© 2008, Bible League International. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Urarina

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
b7ea44d4-3dbd-507b-9a19-256b56fe9b07